

Nro.

94.

DZIENNIK

PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW
W LWOWIE.

Dnia 25go Kwietnia 1795.

Gazety.

ANGLIA.

Z Londynu dnia 27. Marca.

Dnia 24. w Izbie niższej uczynił P. Fox ważny wniosek: aby *Stan Narodu* był *wzięty na rozważę.* Jego mowy i odpowiedzi Pana *Pitta* istotna treść jest godna uwagi.

F 5

Acz

„ Aczkolwiek , mówił P. Fox , ma-
 ło mam nadziei otrzymania skutku mey
 mowy , chcę atoli iefzcze raz się odwa-
 żyć odkryć niebezpieczeństwo , w którém
 się *Anglia* znayduje , dla ostrzeżenia tey-
 że. Już w Roku 1777. w czasie wojny
Amerykańskiej czyniłem podobny wnio-
 sek w tedy , gdy woysko nasze w *Sara-
 gota* musiało się poddać ; ale moment te-
 raźniejszy jest nierównie niebezpieczniej-
 szy nad ówczesny. Niebezpieczeństwo to
 nie pochodzi bynajmniey z Sentyment-
 ów *Angielskiego* ludu , ten bowiem jest
 do Króla Konfitytucyi , i praw szczerze
 przywiązany ; lecz z narzekania coraz
 bardziey słyszeć się dającego : że *Izba
 niższa* Parlamentu nie zawiera w sobie
 rzeczywistej Reprezentacyi ludu , i że
 Konfitytucya *Angielska* w teoryi dosko-
 nała , lecz w praktyce i pod terażniej-
 szą Administracyą aż nadto jest zepsuta ,
 która w terażniejszey wojnie ani spra-
 wiedliwej , ani oznaczonego celu nie ma-
 iącej traci niezmierną summę pieniędzy ,
 i rozlewa krew *Brytannów*. —

Tu Pan *Fox* rozszerzył się był w
 swej mowie o źrzódlach pieniędzy i lu-
 dzi potrzebnych do wojny , rękodzie-
 łach , handlu i ludności , o zasadach prowa-
 dzenia terażniejszey wojny , tudzież o te-

rażnieyszym krytycznym stanie *Irlandyi*, zkąd okazywał potrzebę zaftanowienia się i roftrząśnienia ściśłego ftanu, w którym się Naród Angielski znajduje.

„ Podług nayletszey kalkulacyi, mówił, w miefiącu Wrześniu ftрата *Angielskiego* woyska wynofila do 26,000. ludzi, która daleko się większą okaże, gdy owi policzeni zostaną, którzy po koloniach, w woysku, i fortecach naturalną pomarli śmiercią, lub chorobą zgładzeni, i ranieni, albo też w niewolę wzięci byli. Nad to wiadomo iest: że w oftatniey kampanii po nad 60,000. *Angielskiego*, i koalicyinego woyska w niewolę się Francuzóm poddać musiało. Jak ta ftрата niezmierna przez nowe rekrutowania może bydź zaftąpiona nie poymię wcale. Spoyrzenie na nafze finanse iest okropne. Nowe długi tak ufundowane iakoteż i nieufundowane do 70. mill. wynofily, a teraz iefzcze lud ma do płacenia roczneytaxy ftaley 3. mill. włożony na się ciężar. To zaś iest rzecz nayfmutnieysza, że źródła, z którychby ta oplata była czyniona są wynifzczone. W roku 1793. za mniefy iak 4. milliony wywieziono towarów Angielskich, anizeli w roku poprzedzającym.

Han-

Handel albowiem ustatie a affekuracya niezmiernie idzie w górę. Mnóztwo towarów, któreby do *Hiszpanii i Portugalii* były odeszły, dla wielkiej ceny affekuracyi, która pierwey po 1½. procentu opłacać się zwykła była, udały się do innych mieysc opłaciwszy affekuracyę po 10. procentu.

Pomocy od naszych Alliantów spodziewać się nie można. Owe 4. mill. dane dla *Austrji* za zgubione mają się poczycić.

I *Hiszpania* jest wyniszczona tak, że bez subsydyów nic nie będzie mogła podić. Słowem *W. Brytania* sama w tey wojnie za wszystkich czynić będzie opłatę. — Potém zastanawiał się *P. Fox* nad postępowaniem Ministrów z Mocarstwami neutralnemi twierdząc: że wykroczyli przeciw prawu Narodów chcąc ich przymuszać do wojny. Spuścili w prawdzie z tonu swego rozkazującego względem *Ameryki*, i za szczęśliwych mają się ieszcze poczycić, że mogli wywikłać się Traktatem, którym przyrzekli iey nadgrodzić wszystkie poczynione szkody.

W powszechności zamiar terażniejszey wojny jest zawily, i nie pewny. Moznaby ieszcze było się na nią zgodzić,
gdy:

gdyby, iak przysłało na Naród wspaniałomyślny, kochający sprawiedliwość, iakim jest Naród Angielski; podbicia były czynione imieniem *Ludwika XVII.* Lecz *Conde i Valenciennes* dla Cesarza, a wyspy *Indyi Zachodniej* dla Króla Angielskiego były odebrane. Sami nawet *Royalisci*, którzyby w tym razie chętnie pod chorągwią naszą byli walczyli, odstąpili nas, ponieważ w postępowaniu tak obojętném odkryli zamiar podzielenia *Francyi* ieśliby zwyciężona została. —

Jak źle woyna prowadzona była, ztąd się okazuje: ponieważ w czasie woyny *Amerykańskiej* przez wszystkie przeciw nam skombinowane potencye tylko 499. okrętów było zabranych. Francuzi zaś pod czas ostatniej tylko kampanii 860. okrętów nam schwyтали.

Hollandya także była przymuszona do woyny, a *Stany Fryzji* iuż dawno nakazały były publiczne do Boga modły, aby ich uwolnił od woyny, do której winą sąsiadów wciągnieni byli. —

Nakoniec mówił Pan *Fox* o terażniejszym stanie *Irlandyi*. Bez tego zjednoczonego Królestwa nie może *W. Brytannia*, ani bydz bezpieczną w czasie pokoju

koiu, ani w czasie wojny szczęśliwą. Wszakże *Irlandya* bardzo wspaniale i hojnie wsparła nas pieniędzmi i ludźmi, a ledwie co te wielkie ofiary zostały uczynione, aż natychmiast udaremnił Minister nadzieie cnych *Irlandczyków*, których 3. części są Religii Katolickiey, i złamał przyrzeczenie udzielenia im wszelkich politycznych praw i wolności.

Pana Grafa *Fitzwilliam* ów lud adorne, a tego Ministrowie ztamtąd odwołują. Cały błąd i wina została w Ministrach *Angielskich*. Wszystko wzięwszy razem, każdy się przekonać może: że *naypotrzebnieyszą jest rzeczą zastanowienie się z uwagą nad stanem Angielskiego Narodu.* „

Pan *Pitt* dziwił się nad swoim przeciwnikiem, lecz mu słuszności w niczem nie przyznał. Zalił się, że poróżnienia zasły w *Irlandyi*, lecz twierdził, że przyczyną tego nie jest Administracya *Angielska*. Ubolewał nad tém, że wojna terażnieysza tak wiele krwi i pieniędzy kosztuje, lecz to nie inaczej w wojnie każdej byź zwykło.

Na wszystko już dawno odpowiedziano i udecydowano. — Ciężar, który dla terażniejszey wojny włożony jest na lud, starano się ile możności zmniejszyć, — a wszystkie ważne okoliczności stanu Narodu się tyczące Finanse, — Handel, — Sojusze, — już dawno były rozważane, i w dobrych znajdują się ręku. Ubolewać w prawdzie można, że tak wiele żołnierzy za swą Ojczyznę ginąć musi, ale tego nie można odmienić. Ubolewanie jest teraz zapóźne, potrzeba część jedną za całość drugiej ofiarować, i zastanowić się także nad stratą nieprzyjacielską, a z dwóch nieszczęść mniejsze obrać należy.

Jeżeli się handel zmniejsza, toć to jest nieuchronnym wypadkiem każdej wojny. Pomoc *Austryi* jest zabezpieczona dla zatamowania i położenia granic potędze *Francuzów*, i dla złamania nankoniec iey zupełnie. — Ta wojna nie ma za zamiar zdobyczów, lecz własną obronę naszą, a wyspy *Francuzkie* w *Indyi Zachodniej* tymczasem są wzięte dla nadgrodzienia sobie kosztów wojennych. — Nie powinno to nikogo dziwić: że *Francya* na morzu ma przemagającą potęgę, gdyż wszystkie rodzaje okrętów zamieni-

ła

ła w Liniowe okręty i Kapry. — Słowem woyna musi byđz popierana, a ieśli terażnieyfi Ministrowie nie są zdolni do iey prowadzenia, toć niech będą złożeni, a obrani inni na ich mieysce. — „

Pan *Wilbeforce* był za stroną Pana *Fox*, i z wszystkich terażnieyszycy okoliczności wnosil, że teraz iest nayrzęcznieysza pora negocyowania względem pokoju. Nakoniec przyшло do wotowania nad wnioskiem Pana *Fox* względem rostrzāsania Stanu *Anglii* i ów wniosek 219. głosami przeciw 63. odrzucony został. —

(z Dodatkiem.)